

3. Старікова Н.А. Використання інформаційних технологій у початковій школі: посібник для вчителя. – Кривий Ріг, 2014. – 77 с.

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ

*Іонов Владислав Юрійович
магістрант спеціальності
«Середня освіта (здоров'я людини)»
НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ,
ел. адреса: 19fpp.v.ionov@std.npu.edu.ua*

*Шеремет Інеса Володимирівна
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри медико-біологічних
та валеологічних основ
охорони життя і здоров'я
НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ,
ел. адреса: i.v.sheremet@npu.edu.ua*

Надзвичайно важливим напрямом діяльності вчителя сьогодні є популяризація серед учнів здорового способу життя. Практика показує, що набуття і закріплення навичок здорового способу життя і безпечної поведінки у старших школярів є значно ефективнішими у процесі використання інтерактивних технологій навчання.

Тому впровадження нових ідей для забезпечення формування знань, умінь і навичок зі збереження і зміцнення здоров'я, покращення рівня здоров'я та профілактику шкідливих звичок, й обумовлює необхідність розробки та прийняття даної комплексної програми та розробки відповідних педагогічних умов формування мотивації до здорового способу життя учнів старших класів засобами інтерактивного навчання.

Першою умовою є розгляд здорового способу життя школярів усіма суб'єктами педагогічного процесу як пріоритетної мети – створення середовища здоров'язбереження та ситуацій творчого пошуку, ознайомлення

учнів з оздоровчими системами, програмами самовиховання, тренінгами тощо.

Друга педагогічна умова формування здорового способу життя школярів – *виховання ставлення до, здоров'я як цінності* – сприйняття настанов на здоровий спосіб життя як найважливішої життєвої цінності для особистості учня; залучення учнів до творчого осмислення положень здорового способу життя, доповнення й розширення їх через спільну творчість і виховання.

Третя педагогічна умова передбачає *використання інтерактивних методів організації навчальної діяльності з формування здорового способу життя*.

Розроблена нами комплексна програма «Ми – за здоров'я» орієнтована на учнів 9-х класів, їх батьків та персонал закладу освіти. Загальний виклад програми корисний для розуміння суті комплексного характеру профілактичної програми, структури її побудови та специфіки методології. Педагогічними факторами програми формування мотивації до здорового способу життя учнів старших класів як складової цілісного освітнього процесу залишається тріада «освітнє середовище – діяльність педагогічного колективу – діяльність учнівського колективу». Специфічність загальних факторів освітнього процесу в педагогічній системі формування мотивації до здорового способу життя реалізується через їх здоров'яформуючий зміст. Тому для ефективного впливу педагогічних факторів нами було створено відповідні здоров'язбережувальні, здоров'яформуючі та здоров'язміцнюючі умови. Іншою особливістю програми є комплексність та різноманітність форм та методів роботи вчителя основ здоров'я за всіма напрямками з усіма суб'єктами освітнього процесу.

Мета програми - планомірний та цілеспрямований вплив на свідомість і поведінку учнів метою формування у них певних навичок, настанов, понять, принципів, ціннісних орієнтацій, які забезпечують необхідні умови для збереження, зміцнення і відтворення здоров'я, здорового способу життя

засобами інтерактивного навчання. Досягнення означеної мети вбачається в комплексному та системному підході всіх суб'єктів соціально-педагогічної діяльності до її проведення шляхом координації зусиль.

Основне завдання програми – виховати в учнів молодших класів відповідальне ставлення до власного здоров'я, формувати в них навички здорового способу життя у співпраці з батьками та персоналом школи.

Заняття для учнів пропонуються в системі виховних годин класного керівника у формі тренінгових занять; заняття для батьків – у формі профілактичних заходів в системі батьківських зборів; заняття для персоналу школи – у формі тренінгу та профілактичних занять. Тривалість профілактичного уроку для учнів відповідає часовим рамкам виховної години класного керівника. Профілактичні навчальні та інформаційні заняття серед батьків та працівників шкільних колективів тривають не більше 40 хвилин. Профілактичні та навчальні тренінги для персоналу школи можуть тривати від 1 до 1,5 години.

В програмі використовуються інтерактивні методи навчання: тематичні ігри та вправи, аналіз ситуацій, метод «мозковий штурм», дискусія в малих та великих групах, метод «рольова гра», виконання завдань у групах, конкурсні завдання, метод «зворотного зв'язку».

Через специфічність процесу формування навичок здорового способу життя спеціалісти рекомендують для навчання так звані інтерактивні методи. Теорія соціального навчання теоретично обґрунтовує особливості методики активного навчання. Зокрема, важко не погодитися з тим, що діти вчаться як із запланованого навчального матеріалу, так і зі спостереження за своїм оточенням. Тому процес навчання певної практичної навички повинен відтворювати природний для дитини процес навчання: діти спочатку засвоюють певні норми, а згодом – коригують свою поведінку залежно від наслідків власних дій та реакції на їх поведінку інших людей. Поведінка посилюється позитивними чи негативними наслідками, які учень

безпосередньо бачить або відчуває. Краще запам'ятовуються такі моделі поведінки, коли люди подумки або в реальній практиці використовують змодельовані зразки поведінки. Отже, виховання є ефективним, якщо не суперечить позитивній реакції оточення щодо дитини, тобто коли дитина бачить у житті те, що не суперечить інформації, отриманій у школі

Тематичні вправи та інтерактивні методики відповідають віковим особливостям учнів та дозволяють формувати в них критичне мислення та безпечну поведінку. Теми та ігрові ідеї, використані для занять, дозволяють логічно та гнучко поєднати дану комплексну програму з іншими предметами. А елементи тренінгових форм навчальної роботи під час занять дозволяють створити безпечну, щиру атмосферу, яка дозволить учням вільно висловлюватись, брати активну участь в роботі класу.

При розробці програми формування мотивації до здорового способу життя учнів старших класів ми дотримувалися холістичного погляду на здоров'я людини як найвищу цінність життя, але це не заперечувало виокремлення складових здоров'я – фізичної, психічної, соціальної і духовної. Також нами було враховано те, що за сучасними уявленнями до здорового способу життя відносяться наступні компоненти: відмова від шкідливих звичок (куріння, вживання алкогольних напоїв та наркотичних речовин); оптимальний руховий режим; раціональне харчування; загартовування; особиста гігієна; позитивні емоції, то для нашої програми були обрані такі напрями роботи з учнями старших класів:

- Тематичний блок «Профілактика шкідливих звичок»;
- Тематичний блок «Здорове харчування»;
- Тематичний блок «Рухова активність».

За компонентами мотивації до здорового способу життя нами було виокремлено такі складові змісту комплексної програми:

– когнітивна складова – забезпечує відбір інформації, яка справляє потужний вплив на формування не лише когнітивного, а й ціннісного та

поведінкового компонентів мотивації до здорового життя; найбільш актуальна у 13-14-річному віці (учні 9-х класів);

– ціннісна складова – відповідає уявленням про зміст виховання як систему цінностей та ціннісних орієнтацій особистості і сприяє залученню вихованців до формування цінності здоров'я;

– поведінкова складова – вимагає використання сучасних інтерактивних методів виховання для залучення учнів старших класів до мотивації до здорового способу життя і набуття життєвих навичок, особистісного досвіду для підтримки стану здоров'я, його збереження і зміцнення.

Отже, формування здорового способу життя учнів старших класів за розробленою нами програмою забезпечуватиме свідомий вибір здорового способу життя учнями, оволодіння знаннями, вміннями і навичками, що необхідні для збереження й зміцнення власного здоров'я та здоров'я близьких.

Список інформаційних джерел

1. Айзман Р. И. Основы медицинских знаний и здорового образа жизни: учебное пособие – Новосибирск: Сиб. унив. изд-во, 2010. – 214 с.
2. Ващенко О. Здоров'язберігаючі технології в загальноосвітніх навчальних закладах / О. Ващенко, С. Свириденко // Директор школи. 2006. №20. С. 12-15.
3. Горащук В. П. Теоретичні та методичні засади формування культури здоров'я школярів: дис. ... доктора пед. наук: 13.00.01 / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2004. 414 с.
4. Максимчук І. А., Вощевська О. В., Сагач О. М., Височан Л. І., Степаненко Л. М., & Матвієнко О. В. Система втілення багатоаспектного підходу в підвищенні педагогічної майстерності. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. 2021. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура

і спорт), (1(129), С. 47-55.

5. Науково-аналітичний звіт за результатами проведення всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2019» у номінації «Основи здоров'я» / Страшко С. В., Гриньова М. В., Бойчук Ю. Д., Шиян О. І., Фіщайло С. С., Артеменко О. А. – Київ: Вид-во «Алатон», 2019. – 74 с.

6. Шеремет І. В., Василенко К., Кравченко О. В. Вдосконалення організації позакласної роботи щодо формування навичок здорового способу життя у дітей молодшого шкільного віку. InterConf, 2020. (18). С. 103-105.

7. Kryshtanovych M., Bilyk V., Hanushchyn S., Sheremet I., & Vasylenko K. Modelling the ways to increase the creativity of psychology students as a basic factor in professional development. Creativity Studies, 2021. 14(1), p. 34-50.

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Карпенко Наталія Володимирівна
студентка
НПУ імені М.П. Драгоманова, м. Київ,
ел.адреса: karp.nat.ok@gmail.com

Уточнено зміст і сутність поняття «інформаційна культура молодшого школяра»; визначено педагогічні умови, які забезпечують ефективність формування основ інформаційної культури молодших школярів; визначено і обґрунтовано критерії, показники та рівні сформованості інформаційної культури учнів початкової школи.

Ключові слова: інформаційна культура, інформаційні технології, інформація

В основі інформаційної культури сучасної людини лежить вміння знаходити, опрацьовувати, зберігати, систематизувати та використовувати

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ XXI СТОЛІТТЯ

ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

2021 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА
ФАКУЛЬТЕТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ**

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОСВІТИ ХХІ СТОЛІТТЯ

2021

УДК 37.01(082)«20»А43

*Друкується за рішенням Вченої ради факультет педагогіки і психології
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова*

Редакційна колегія:

Олефіренко Т.О., кандидат педагогічних наук, професор, декан факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Матвієнко О.В., доктор педагогічних наук, професор, заступник декана з наукової роботи факультету педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Шевнюк О.Л., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри образотворчого мистецтва НПУ імені М.П. Драгоманова.

Цветкова Г.Г., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки і психології дошкільної освіти та дитячої творчості НПУ імені М.П. Драгоманова.

Митник О.Я., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Страшко С.В., кандидат біологічних наук, професор, завідувач кафедри медико-біологічних і валеологічних основ охорони життя та здоров'я НПУ імені М.П. Драгоманова.

Лапченко І.О., кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології НПУ імені М.П. Драгоманова.

Коханко О.Г., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і методики початкового навчання НПУ імені М.П. Драгоманова.

Актуальні проблеми освіти ХХІ століття: матеріали Всеукраїнської науково-практичної студентської інтернет-конференції (14 травня 2021 року): збірник тез. — Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021. — 126 с.

До збірника увійшли матеріали Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Актуальні проблеми освіти ХХІ століття». Матеріали збірника будуть корисними для дослідників, науковців, аспірантів, викладачів, студентів.

За зміст статей і правильність цитування відповідальність несе автор.

© НПУ імені М.П. Драгоманова, 2021

© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

1. EDUKACJA INKLUZYWNA W WYBRANYCH UCZELNIACH KATOLICKICH W POLSCE ([Witold Janoch, Katarzyna Zielińska-Król](#))
2. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ МІЖОСОБИСТІСНОЇ ВЗАЄМОДІЇ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ([Аханова Алла Володимирівна,](#))
3. ШЛЯХИ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ МУЛЬТИМЕДІА НА УРОКАХ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ([Галіченко Юлія Вікторівна](#))
4. МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ([Іонов Владислав Юрійович, Шеремет Інеса Володимирівна](#))
5. ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЕЛЕМЕНТІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЗАСОБАМИ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ([Карпенко Наталія Володимирівна](#))
6. ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ЕМОЦІЙНОГО СТАНУ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ МЕТОДАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ ([Кваша Валентина Анатоліївна, Челнокова Марія Сергіївна](#))
7. ПРОБЛЕМА ПІДГОТОВЛЕНOSTІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО УРОКІВ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ([Кравчук Алла Олександрівна, Григоренко Вікторія Євгеніївна](#))

8. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДИТИНИ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ [\(Куцин Анастасія Василівна\)](#)
9. ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРТЦВА В НУШ [\(Матющенко Вікторія Володимирівна\)](#)
10. МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ [\(Мащенко Юлія Миколаївна, Тесленко Тетяна Василівна\)](#)
11. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У МОТИВАЦІЇ МОЛОДІ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ [\(Мішустіна Владислава Сергіївна, Мехед Ольга Борисівна\)](#)
12. ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД ЕФЕКТИВНОЇ СПІВПРАЦІ МІЖ БАТЬКАМИ ВИХОВАНЦІВ ТА ПЕДАГОГІЧНИМИ ПРАЦІВНИКАМИ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ [\(Петровська Вікторія Олегівна\)](#)
13. ТЕОРЕТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ УСПІШНОСТІ ОСОБИСТОСТІ [\(Прядко Богдан Васильович\)](#)
14. ОСОБЛИВОСТІ СЕНСОРНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ [\(Рарога Є.Ю., Коннов О. Ф\)](#)
15. ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ РОДИННИХ ЦІННОСТЕЙ [\(Сахарчук Дарина Валентинівна\)](#)
16. ШІСТЬ ЦЕГЛИНОК «LEGO» В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ [\(Селюк Ганна Олександрівна, Лук'янченко Ольга Миколаївна\)](#)
17. ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КРЕАТИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ [\(Тесленко Тетяна Василівна\)](#)

18. РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ КОНСТРУЮВАННЯ ТА МОДЕЛЮВАННЯ [\(Янковська Інна Миколаївна, Ткач Тетяна Олегівна\)](#)
19. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ УЧНІВ 1-ГО КЛАСУ НА УРОКАХ ЯДС В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ [\(Толочик Олена Василівна, Васютіна Тетяна Миколаївна\)](#)
20. ТЕХНОЛОГІЯ РОЗВИТКУ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В СТРУКТУРІ ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА [\(Туркот Тетяна Іванівна\)](#)
21. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ДО ОЛІМПІАДИ З МАТЕМАТИКИ [\(Уварова Яна Олександрівна, Чайченко Валентина Федорівна\)](#)
22. СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОФІЛАКТИКИ ПОРУШЕНЬ ЗОРУ ДІТЕЙ ШКІЛЬНОГО ВІКУ [\(Халепа Юлія Ігорівна, Шеремет Інеса Володимирівна\)](#)
23. ПЕДАГОГІЧНЕ СПІЛКУВАННЯ ЯК ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩА ЗДІБНІСТЬ ПЕДАГОГА [\(Шкарбань Анна Володимирівна, Тесленко Тетяна Василівна\)](#)
24. АКТИВІЗАЦІЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ НА УРОКАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА [\(Щербатюк Анастасія Дмитрівна, Тесленко Тетяна Василівна\)](#)
25. ПРОБЛЕМНІ ЗАВДАННЯ УРОКУ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ [\(Ядчишина Діана Сергіївна, Тесленко Тетяна Василівна\)](#)